

Vurdering av verneverdier på Gjennestadmyra

Ole J. Lønnve og Arne Laugsand

Ekstrakt

BioFokus har på oppdrag for Direktoratet for naturforvaltning vurdert verneverdier på Gjennestadmyra i Stokke kommune. Gjennestadmyra er fra tidligere kartlegging klassifisert som en "Intakt lavlandsmyr i innlandet" og avgrenset som en svært viktig (A verdi) naturtype. I tillegg til at området er viktig for fugl er det vurdert å ha høy entomologisk verdi med flere dokumenterte interessante insekter. Det er utformet et vernforslag for myra og det anbefales at også Gjennestadvannet med Vassbonnen vurderes for vern slik at et verdifullt helhetlig område med høyt biologisk mangfold kan bevares i sin helhet.

Nøkkelord

Vestfold
Stokke
Vern
Verneforslag
Mangelanalyse
Intakt lavlandsmyr
Rødlistearter
Naturtypekartlegging
Verdisetting

Omslag

FORSIDEBILDER

Øvre:

Midtre:

Nedre: foto:

LAYOUT (OMSLAG)

Blindheim Grafisk

ISSN: 1504-6370

ISBN: 978-82-8209-175-6

Biofokus-rapport 2011-40

Tittel

Vurdering av verneverdier på Gjennestadmyra

Forfatter

Ole J. Lønnve og Arne Laugsand

Dato

15.12.2011

Antall sider

16 sider inkludert vedlegg

Publiseringstype

Digitalt dokument (PDF). Som digitalt dokument inneholder denne rapporten "levende" linker.

Oppdragsgiver

Direktoratet for naturforvaltning

Tilgjengelighet

Dokumentet er offentlig tilgjengelig.

Andre BioFokus rapporter kan lastes ned fra:

<http://biolitt.biofokus.no/rapporter/Litteratur.htm>

BioFokus: Gaustadallèen 21, 0349 OSLO

Telefon 2295 8598

E-post: post@biofokus.no Web: www.biofokus.no

Forord

BioFokus har på oppdrag fra Direktoratet for naturforvaltning (DN), ved Asbjørn Tingstad, foretatt naturfaglige registreringer for området Gjennestadmyra i Stokke kommune, Vestfold. Bakgrunnen for oppdraget er at DN er forespurt om de vil kjøpe arealet av Statens vegvesen, som har blitt sittende som eier etter omlegging av E18. Ut fra tidligere data om området, antas det at myra har verneverdier.

Vi ønsker å rette en spesiell takk til Øyvind Stickler for opplysninger om mange interessante artsfunn, for bruk av bilder og nyttige opplysninger om området generelt, samt Leif Aarvik for opplysninger om sommerfugler. Fylkesmannens miljøvernavdeling, Vestfold, ved Erik Johan Blomdal og Håkon Nedberg ved Statens vegvesen har lagt til rette for prosjektet.

Oslo, 15. desember 2011

Ole Lønnve og Arne Laugsand, BioFokus

Spissnutet frosk fra Gjennestad. Foto: Øyvind Sitckler

Sammendrag

BioFokus har på oppdrag av Direktoratet for naturforvaltning (DN) foretatt naturfaglige registreringer av Gjennestadmyra i Stokke kommune, Vestfold fylke. På bakgrunn av disse registreringene samt innhentet informasjon om området, anbefales varig vern av myra. Det er avgrenset et verneforslag på 176 daa. I tillegg anbefales det å vurdere vern av Gjennestadvannet, slik at Gjennestadmyra og Gjennestadvannet samt enkelte arealer i tilknytning til dette, blir innlemmet i et felles verneområde. Dette utgjør en naturlig enhet, og det vil øke naturverdiene samt bidra til målet om at et verneområde skal dekke en større variasjon i arter og naturtyper. I tillegg får man dekket mer av det udekkete vernebehovet i Oslofjordregionen.

Innhold

FORORD	3
SAMMENDRAG	4
INNHold	5
1 INNLEDNING OG BAKGRUNN	6
2 OMRÅDEBESKRIVELSE	7
3 ARTER	8
4 VERNEVURDERING	12
4.1 OMRÅDET I FORHOLD TIL MANGELANALYSEN.....	12
4.2 VERNEFORSLAGET	13
4.3 GJENNESTADVANNET BØR OGSÅ VURDERES VERNET	14
LITTERATUR	16
VEDLEGG 1	17

Gjennestadmyra. Foto: Ole J. Lønnve.

1 Innledning og bakgrunn

BioFokus har på oppdrag fra Direktoratet for naturforvaltning (DN) foretatt naturfaglige registreringer for området Gjennestadmyra i Stokke kommune, Vestfold (se figur 1). Bakgrunnen for oppdraget er at DN er forespurt om de vil kjøpe arealet av Statens vegvesen, som har blitt sittende som eier etter omlegging av E18. Ut fra tidligere data om området, vurderer derfor fylkesmannen at myra har verneverdier. BioFokus sitt mandat var derfor å fremskaffe dokumentasjon på vernekvalitetene i området.

Figur 1. Undersøkelsesområdet (grønn linje) omfatter Gjennestadmyra. Området er en del av systemet ved Gjennestadvannet. Øst for området ses E18.

Gjennestadmyra er fra tidligere klassifisert som en "Intakt lavlandsmyr i innlandet" (A07) og svært viktig (A verdi) naturtype (Heggland 2007, Laugsand 2011) (figur 2). Området har trolig høy verdi for fugl. I tillegg er området vurdert å ha høy entomologisk verdi med flere dokumenterte interessante insekter (Hanssen & Hansen, 1998). BioFokus ved Arne Laugsand og Ole J. Lønnve foretok en befaringsreise av området den 19. september 2011. I tillegg er det innhentet opplysninger om området fra ulike hold. Denne rapporten er en oppsummering av resultatene fra dette. Som utgangspunkt for vurderingen av området, ligger metoden beskrevet i DN-håndbok 13 (Direktoratet for naturforvaltning, 2007) til grunn.

Figur 2 Gjennestadmyra og Gjennestadvannet er tidligere registrert som svært viktige naturtyper (skravert grønt).

2 Områdebeskrivelse

Gjennestadmyra (figur 3) ligger like øst for Gjennestadvannet, og er dels omgitt av jordbruksareal og dels skog. Rett inntil myra i sør ligger en skistadion og ca 150 m øst for myra går E18. I tillegg grenser området mot Gjennestadvannet i nordvest. Gjennestadmyra er en høymyr i boreonemoral sone. Utformingen av myra kan karakteriseres som velutviklet konsentrisk høymyr med kantskog og lagg (dreneringssytem med minerotrof vegetasjon i kanten av et ombrotroft myrkompleks). Kantsonen (med lagg) er imidlertid sterkt påvirket av grøfting som har påvirket grunnvannstand og vegetasjon innover myra. Skogen langs kantene er dels kommet opp som et resultat av dette. Berggrunnen i området består hovedsakelig av dyp- og gangbergarter fra perm. Vegetasjonen er røsslyng- og blokkebærdominert med spredte bestand av småvokst furu og bjørk (øvre dbh på furu ca 30 cm), men i kantene forekommer også noe blåbærskog. Spredt finnes enkelte småpytter og våtere partier med torvmoser. I kantene finnes gråor og stedvis noe gran. Spesielt er det tett forynget skog langs grøftene. Dette gjelder særlig mot Gjennestadvannet, hvor det er et forholdsvis stort parti selvforynget granskog.

Pga. oppdyrking, er myra i dag mindre enn den en gang har vært, men det aktuelle restarealet er relativt lite påvirket av menneskelig aktivitet. Dog er det gravd ut grøfter langs kantene, men med unntak av en dyp dreneringsgrøft mot Gjennestadvannet, er disse i ferd med å gro igjen. Som et resultat av bevers aktivitet, finnes litt død ved i nordenden av myra. Mellom Gjennestadvannet og myra finnes et areal som er hogd. Dette arealet er forholdsvis tørt, men stedvis har det et vist preg av sumpskog med svartor og strutseving. Pr. i dag preges arealet av oppslag av bjørk, ask, svartor og annen løvvegetasjon. Dreneringsgrøfta mellom myra og dette arealet utgjør en betydelig potensiell fare for i alle fall deler av myra, ved at den endrer de hydrologiske forholdene i området. Arealene nord

og øst for myra er i dag jorder som har ligget brakk noen år. Her er det nå begynnende oppslag av bl.a. bringebær og buskvegetasjon, samt store mengder myrtistel. Disse arealene har tidligere vært en del av myra.

Figur 3. Gjennestadmyra. Stedvis forekommer mindre pytter og fuktpartier med torvmoser. Foto: Ole J. Lønnve.

3 Arter

Arter registrert under kartleggingen 19. september er angitt i tabell 1. De registrerte artsfunnene er også tilgjengelige på Artskart (<http://artskart.artsdatabanken.no>). Det må her understrekes at undersøkelsen ble foretatt forholdsvis sent på høsten, og av den grunn gikk man "glipp" av mange potensielle fugle- og insektarter. På Artskart (<http://artskart.artsdatabanken.no>) foreligger i tillegg flere registreringer av interessante artsfunn fra Gjennestadmyra. I tabell 2 er de viktigste av disse funnene gjengitt. Mer omfattende systematiske undersøkelser av artsmangfold på myra ser derimot ut til å mangle. Nedenfor følger en omtale av rødlisteartene som er registrert innenfor undersøkelsesområde. Omtalen av de forskjellige rødlisteartene er dels hentet fra Artsportalen til Artsdatabanken (<http://www.artsportalen.artsdatabanken.no/>) og dels fra andre kilder. Hanssen & Hansen (1998) nevner i tillegg soldoggfjærmøll (*Buckleria paludum*) (CR) som registrert på Gjennestadmyra. Dette er høyst sannsynlig feil. Dette dreier seg om et funn gjort i Nøtterøy (Aarvik pers. med.), og den er derfor strøket fra listen.

Melitaea diamina, mørk rutvinge (EN)

Mørk rutevinge (figur 4) ble observert i antall den 21. og 25. juni 2011 av Øyvind Stickler i partiet mellom myra og Gjennestadvannet langs veien ned til pumpehuset. Arten er tidligere registrert i regionen. Vertsplanten er vendelrot, som sannsynligvis forekommer tallrik i området og er knyttet til skog- og engkanter, samt våtmark og i liten grad til

myrvegetasjonen. Utbredelsesområdet omfatter den østligste delen av Sørlandet, den sørligste delen av Østlandet med enkelte utløpere opp i Hallingdalen og Valdres. På Vestlandet er arten påvist en del steder inne i fjordene i Hardanger, Sogn og Sunnmøre. Til sammen er den påvist på 55-60 lokaliteter. I dag er dette store utbredelsesområdet brutt opp i små flekker, og arten er i tilbakegang. Det samme skjer i Sverige. Gjengroing er sannsynligvis den største årsaken til tilbakegangen.

Figur 4. Mørk rutevinge ble observert i antall ved Gjennestadmyra sommeren 2011. Foto: Øivind Stickler.

Coptotriche heinemanni (EN)

Denne lille sommerfuglen er funnet på Gjennestadmyra i 1979. Funnet er nevnt i Hanssen & Hansen (1998). Arten minerer på blant annet molte. Molte ble registrert den 19. september 2011, dog ikke i store mengder. Det må understrekes at det ikke ble foretatt søk etter miner på molteplantene. Sommerfuglen er kjent fra to lokaliteter i Norge: Gjennestadmyra i Vestfold og Ås i Akershus. Habitatet er myrer i lavlandet nær kysten. I denne landsdelen er dette habitatet i ferd med å bli utradert, og således er forekomstene av sommerfuglen gjenstand for fragmentering.

Decticus verrucivorus, vortebiter (NT)

Vortebiter (figur 5) ble påvist i antall på det til dels gjenngrodde jordet nord-øst for myra (UTM 571870 6566534) den 19. september 2011. Vortebiter er en av våre største gresshopper. Arten er utbredt over store deler av østlandsområdet og sørvestover til Rogaland. Den er knyttet til slått- og beitemark, noe som gjør at den lett kan falle ut ved gjengroing. Arten profiterer på tradisjonell slått, og kan da opptre vanlig på slåttemark som holdes i hevd. Den dukker også opp på beiteområder der beitepresset ikke er alt for kraftig. En mulig forklaring kan være at arten er avhengig av høy jordvarme, særlig tidlig på våren. Ved gjengroing synker jordvarmen og frost kan henge i utover våren. Arten har antagelig et dårlig spredningspotensiale, og populasjonene er klart utsatt for fragmentering i det moderne jordbruket. Arten er i sterk tilbakegang på kontinentet. Det er usikkert om det gjenvoksende jordet utgjør et viktig leveområde for denne arten.

Figur 5. Vortebiter ♀ funnet på det dels gjengrodd jordet nordøst for Gjennestadmyra. Foto: Arne Laugsand.

Rana arvalis, spissnutet frosk (NT)

Et ungt eksemplar ble funnet i kanten langs nordenden av myra (UTM 571543 6566583) den 19. september 2011. Arten er relativt vanlig i Østfold og Akershus og finnes også i sørlige Hedmark og rundt Oslofjorden til Skien. Noen få funn eksisterer fra Sørlandet. På grunn av forsurening og gjenfylling av dammer, har arten gått tilbake. I følge Artskart (<http://artskart.artsdatabanken.no>), er det fra Stokke kommune svært få kjente forekomster av denne arten utover Gjennestadvannet/Gjennestadmyra. I det hele tatt kan det ut fra kjente registreringer se ut til at spissnutet frosk kun forekommer spredt og sporadiske gjennom hele regionen.

Idaea muricata, purpurmåler (NT)

Purpurmåler er observert ved pumpehuset helt nede ved vannet 22. og 23 juli 2011. Denne arten lever på ulike urter. Biotopen er fuktige enger, myrkanter og grøfter. Arten er kjent fra ca 30 lokaliteter på den sørøstlige delen av Østlandet, nordligst fra Eidskog i Hedmark. Dessuten foreligger det et funn fra Arendal i Aust-Agder. Habitatet er utsatt for drenering og gjengroing.

Macrochilo cribrumalis, punktviftefly (NT)

Denne sommerfuglen er funnet på Gjennestadmyra i 1975, og er nevnt i Hanssen & Hansen (1998). Dette nattflyet lever på gressarter og starr. Biotopen er våte steder som myrkanter, grøfter og kanten av siv- og takrørskoger. I Norge er arten utbredt langs kysten fra Kristiansand til området rundt Oslofjorden, i alt kjent fra ca 20 lokaliteter. Trusler er drenering og gjenfylling av våtmark og grøfter, til en viss grad også gjengroing og utbygging.

Tabell 1. Liste over funn gjort innenfor undersøkelsesområdet ved Gjennestadmyra den 19. september 2011. RL = rødlistekategori i.h.t. Norsk Rødliste for arter 2010 (Kålås et al., 2010). n = antall individer registrert.

Art	Norsk navn	Registreringsgrunnlag	RL	n	Funnsted
<i>Agabus bipustulatus</i>		Belegg		1	Gjennestadmyra, ved pumpehus
<i>Andromeda polifolia</i>	Hvitlyng	Observasjon			Gjennestadmyra
<i>Arion vulgaris</i>	Brunskogsnegl	Observasjon		1	Gjennestadmyra, langs turveg og myrkant
<i>Chorthippus montanus</i>	Myrgresshoppe	Belegg		1	Gjennestadmyra, ved pumpehus
<i>Cortinarius bolaris</i>		Observasjon			Gjennestadmyra
<i>Decticus verrucivorus</i>	Vortebiter	Belegg	NT	1	Gjennestadmyra, ruderateng
<i>Drosera</i> sp.		Observasjon			Gjennestadmyra
<i>Epirrita christyi</i>		Belegg		1	Gjennestadmyra, ruderateng
<i>Epirrita christyi</i>	Christyis bjørkemåler	Belegg		2	Gjennestadmyra, ruderateng
<i>Eriophorum vaginatum</i>	Torvmyrull	Observasjon			Gjennestadmyra
<i>Erpobdella octoculata</i>	Hundeigle	Belegg		1	Gjennestadmyra, ved pumpehus
<i>Fraxinus excelsior</i>	Ask	Observasjon	NT		Gjennestadmyra, ved pumpehus
<i>Gerris lateralis</i>		Belegg		1	Gjennestadmyra, ved pumpehus
<i>Gyrinus marinus</i>		Belegg		2	Gjennestadmyra, ved pumpehus
<i>Haliphus heydeni</i>		Belegg		1	Gjennestadmyra, ved pumpehus
<i>Hesperocorixa linnaei</i>		Belegg		1	Gjennestadmyra, ved pumpehus
<i>Hesperocorixa sahlbergi</i>		Belegg		1	Gjennestadmyra, ved pumpehus
<i>Hyphydrus ovatus</i>		Belegg		1	Gjennestadmyra, ved pumpehus
<i>Juncus effusus</i>	Lyssiv	Observasjon			Gjennestadmyra, ved pumpehus
<i>Lactarius badiosanguineus</i>		Observasjon			Gjennestadmyra
<i>Leotia lubrica</i>	Slimmorkel	Observasjon			Gjennestadmyra
<i>Lupinus polyphyllus</i>	Hagelupin	Observasjon			Gjennestadmyra, langs turveg og myrkant
<i>Lychnis flos-cuculi</i>	Stri kråkefot	Observasjon			Gjennestadmyra
<i>Nepa cinerea</i>	Vannskorpion	Belegg		1	Gjennestadmyra, ved pumpehus
<i>Noterus crassicornis</i>		Belegg		2	Gjennestadmyra, ved pumpehus
<i>Piptoporus betulinus</i>	Knivkjuke	Observasjon			Gjennestadmyra
<i>Quercus</i> sp.	Eik	Observasjon			Gjennestadmyra, ved pumpehus
<i>Rana arvalis</i>	Spissnutet frosk	Belegg	NT	1	Gjennestadmyra
<i>Rhynchospora alba</i>	Hvitmyrak	Observasjon			Gjennestadmyra
<i>Rubus chamaemorus</i>	Molte	Observasjon			Gjennestadmyra
<i>Rubus</i> sp.	Bjørnebær	Observasjon			Gjennestadmyra, kant
<i>Sphagnum</i> sp.	Torvmose	Observasjon			Gjennestadmyra
<i>Sympetrum striolatum</i>	Rødbrun høstlibelle	Belegg		1	Gjennestadmyra, langs turvei
<i>Trametes ochracea</i>	Beltekjuke	Belegg			Gjennestadmyra
<i>Trichophorum cespitosum</i>	Bjørneskjegg	Observasjon			Gjennestadmyra
<i>Vanessa atalanta</i>	Admiral	Observasjon		1	Gjennestadmyra, langs turvei
<i>Vaccinium myrtillus</i>	Blåbær	Observasjon			Gjennestadmyra
<i>Vaccinium uliginosum</i>	Blokkebær	Observasjon			Gjennestadmyra

Tabell 2. Rødlistearter registrert innenfor undersøkelsesområdet hentet fra ulike kilder. RL = rødlistekategori i.h.t. Norsk Rødliste for arter 2010 (Kålås et al., 2010). n = antall individer registrert.

Art	Norsk navn	RL	n	Dato	Datakilde	Kommentar
<i>Coptotriche heinemanni</i>		EN	2	05.08.1979	Norsk Entomologisk Forening	Gjennestadmyra
<i>Idaea muricata</i>	Purpurengmåler	NT	1	23.07.2011	Norsk Entomologisk Forening	Observasjon. Ø.-enden
<i>Idaea muricata</i>	Purpurengmåler	NT	2	22.07.2011	Miljølære.no	Observasjon. Øst ved pumpestasjonen
<i>Macrochilo cribrumalis</i>	Punktvingefly	NT	8	03.06.1975	Norsk Entomologisk Forening	Gjennestadmyra
<i>Melitaea diamina</i>	Mørk rutevinge	EN	15	21.06.2011	Miljølære.no	Observasjon. Utkant av myra
<i>Melitaea diamina</i>	Mørk rutevinge	EN	3	25.06.2011	Miljølære.no	Observasjon. Utkant av myra

Andre arter

Hanssen & Hansen (1998) nevner også enkelte andre interessante insekterfunn gjort på Gjennestadmyra, deriblant sommerfuglen myrringvinge (*Coenonympha tullia*) og løpebillen *Agonum ericeti*. Dette er arter som ikke er vanlige i denne regionen. Av fugl er lite registrert fra selve myra. Derimot er svært mange arter påvist i selve Gjennestadvannet. I følge Stickler (pers. med.) hekker lerkefalk (*Falco subbuteo*) (VU) i området. Denne fuglen hekker i gamle kråkereir, og det kan meget godt tenkes at den finner egnede reirplasser i enkelte furutrær i tilknytning til myra. I følge Hoftorn (1971) tar lerkefalken mye flygende insekter, særlig øyestikkere. I følge Stickler er Gjennestadvannet rikt på øyestikkere, og myra og vannet kan derfor i kombinasjon være svært viktig for denne fuglen. I følge Stickler bruker også både vepsevåk (*Pernis apivorus*) (VU) og musvåk (*Buteo buteo*) dette området. I 2011 forsøkte også et tranepar (*Grus grus*) å hekke på Gjennestadmyra. Dette er i så fall spesielt for denne regionen. I følge Artskart (<http://artskart.artsdatabanken.no>) skal åkerrikse (*Crex crex*) (CR) være registrert i området i 1983. Ingen nyere registreringer er gjort, men i regionen er det gjort registreringer etter år 2000. Det er derfor ikke usannsynlig at denne arten igjen kan dukke opp i Gjennestadvannet/Gjennestadmyra-området.

Fremmede arter

I kantene av myra forekommer enkelte fremmedarter som rødhyll og hagelupin. Lupin har særlig store forekomster langs skistadion, og utgjør dermed et potensielt problem. I tillegg ble brunskogsnekl observert langs vei mot pumpestasjon.

4 Vernevrdering

4.1 Området i forhold til mangelanalsen

Høymyr med kantskog og lagg er i følge Fremstad & Moen (2001) en sterkt truet (EN) vegetasjonstype. Dessuten er Gjennestadmyra en, i denne regionen, sjelden stor og inntakt myr. Påvirkningen av myra gjennom grøfting har påvirket myra negativt og senket verneverdien. I følge Moen & Øien (2010) gjelder dessuten for "inntakt lavlandsmyr i innlandet" (A07) i Vestfold at;

- naturtypen er sjelden/sporadisk utbredt.
- er sterkt påvirket.

- mer enn 20 % av kjente forekomster med høy verdi er vernet.
- det udekkede vernebehovet er stort.

Siden mer omfattende undersøkelser av biologisk mangfold av Gjennestadmyra ikke foreligger, er vurderingen av arter basert på de registrerte artsfunn gjort under undersøkelsen den 19. september samt andre funn primært publisert på Artskart. Totalt 7 rødlistearter, deriblandt to EN-arter har eller har hatt forekomster på eller i nær tilknytning til myra.

Arter er i liten grad brukt som kriterie ved vern av denne typen myr. På bakgrunn av naturtypens forekomst i Vestfold, vegetasjonstype og artsfunn, vurderes Gjennestadmyra som verneverdig. Gjennestadmyra ligger i en geografisk gunstig del av landet og under marin grense slik at potensialet for biologisk mangfold forsterker denne vurderingen.

4.2 Verneforslaget

Vårt forslag til verneområde er 176 daa stort og avgrensningen er gitt i figur 6 og på et større kart i vedlegg 1. Kjerneområdet (93 daa) omfatter selve myra samt et mindre parti bort til Gjennestadvannet. I tillegg har vi inkludert i forslaget jordbruksarealene som nå ligger brakk i nord og øst samt arealet som til dels er hogd ut mot selve vannet. Dette for å bedre arronderingen og inkludere de arealene hvor det er dokumentert flest rødlistearter. Spesielt må den store forekomsten av mørk rutevinge som ble påvist i tilknytning til arealet mellom myra og vannet i 2011 tillegges stor vekt.

For å ivareta verneverdiene i området, er det svært viktig at dreneringsgrøften i vest fylles igjen, slik at grunnvannsforholdene kan normaliseres. I tillegg bør man vurdere å iverksette tiltak mot lupinforekomsten langs myra mot skistadion i sør, slik at denne fremmedarten ikke sprer seg inn i området. Jordbruksarealene bør sannsynligvis holdes relativt åpne med aktiv skjøtsel, ellers vil de gro igjen med tett krattskog, som vil være ugunstig for en del fugl- og insektarter. Arealet mellom myra og vannet bør også holdes relativt åpent, i all fall med tanke på mørk rutevinge. Vokser dette til med tett krattskog, kan dette "skygge" ut denne arten. En viss skjøtsel av arealene rundt selve myra kan derfor være påkrevd. Dette må vurderes mer konkret i en forvaltningsplan for et eventuelt verneområde. Går man inn for skjøtsel må dette gjøres skikkelig. Alternativt kan man i partiet mot Gjennestadvannet prøve å få fram en verdifull sumpskog med mye løvvegetasjon.

Figur 6. Flybilde som viser verneforslaget (176 daa), rød grense, med kjerneområde (93 daa) lilla grense.

4.3 Gjennestadvannet bør også vurderes vernet

I et større perspektiv vil det være fornuftig å inkludere hele myra sammen med Gjennestadvannet (med eventuell sonering rundt) og myrparti/takrørsump i Vassbonnen sørvest for dette i et større verneområde. Gjennestadmyra og Gjennestadvannet utgjør en naturlig helhet og representerer store biologiske verdier, og området bør derfor sees på som et enhetlig område i vernesammenheng. Innsjøer forbundet med større intakte takrørsump- og myrområder er sjeldent i regionen. For enkelte arter kan begge disse miljøene være viktige (f. eks hekking på myra og furasjering i vannet). Naturverdiene til området vil da øke, og dette vil være med på å styrke de mangler som påpekes i mangelanalysen for norske verneområder beskrevet i NINA rapport 535 (Framstad et al. 2010). Her fremgår det at bl.a. at områdevernet fra starten av i Norge ikke systematisk har vært innrettet mot å dekke hele naturvariasjonen og viktige naturtyper og arter. Dermed kan det være en risiko for at verneområdene som helhet ikke oppfyller målene for områdevernet godt nok. Mangelanalysen har også klarlagt at det er et udekket vernebehov for flere viktige naturtyper i lavlandet og langs kysten, spesielt av myr, ferskvann/våtmark, skog og kulturlandskap. Gjennestadvannet er kartlagt som naturtypen rik kulturlandskapssjø (E08) og er verdisatt til svært viktig (A-verdi) (Heggland 2007).

I følge Øyvind Stickler (pers. med.) er største dybde i sjøen ca 2 m og bunnen er dekket av vegetasjon. Erfaringsmessig er slike næringsrike utforminger svært artsrike hva gjelder insekter og andre invertebrater. Det er grunn til å anta at videre undersøkelser av blant annet insektfauna og ferskvannsfauna kan avdekke et betydelig antall rødlistearter.

Også for prioriterte arters leveområder er manglende dekning størst i tilknytning til spesielle naturtyper rundt Oslofjorden og langs kysten i Sør-Norge. Dette er også områder av landet der truslene mot mangfoldet er størst, spesielt fra bebyggelse og annen infrastruktur, samt endringer i annen arealbruk. Å inkludere både vannet og myra i et større verneområde vil derfor bidra til målet om at et verneområde skal dekke en større variasjon i arter og naturtyper, samt at man får dekket mer av det udekkete vernebehovet i Oslofjordregionen. Grunneiere driver ikke jakt i området av hensyn til det rike fuglelivet (Øyvind Stickler pers. med.).

Litteratur

Artsdatabanken 2011. Artskart. <http://artskart.artsdatabanken.no>

Artsportalen 2010. Artsdatabanken. <http://www.artsportalen.artsdatabanken.no/>

Direktoratet for Naturforvaltning. 2007. Kartlegging av naturtyper – Verdisetting av biologisk mangfold. DN-håndbok 13 2. utgave 2006 (oppdatert 2007).

Framstad, E., Blindheim, T., Erikstad, L., Thingstad, P.G. & Storeid, S.-E. 2010. Naturfaglig evaluering av norske verneområder. NINA Rapport 535. 214 s.

Fremstad, E. & Moen, A. 2001. Truete vegetasjonstyper i Norge. NTNU Rapp. Bot. Ser. 2001-4.

Hanssen, O. & Hansen, L.O. 1998. Verneverdige insekthabitater. Oslofjordområdet. NINA Oppdragsmelding 546: 1-132.

Heggland, A. 2007. E18-Gulli-Langåker. Temarapport Naturmiljø. Kommunedelplan m/KU.

Hoftorn, S. 1971. Norges fugler. Universitetsforlaget. 862 s.

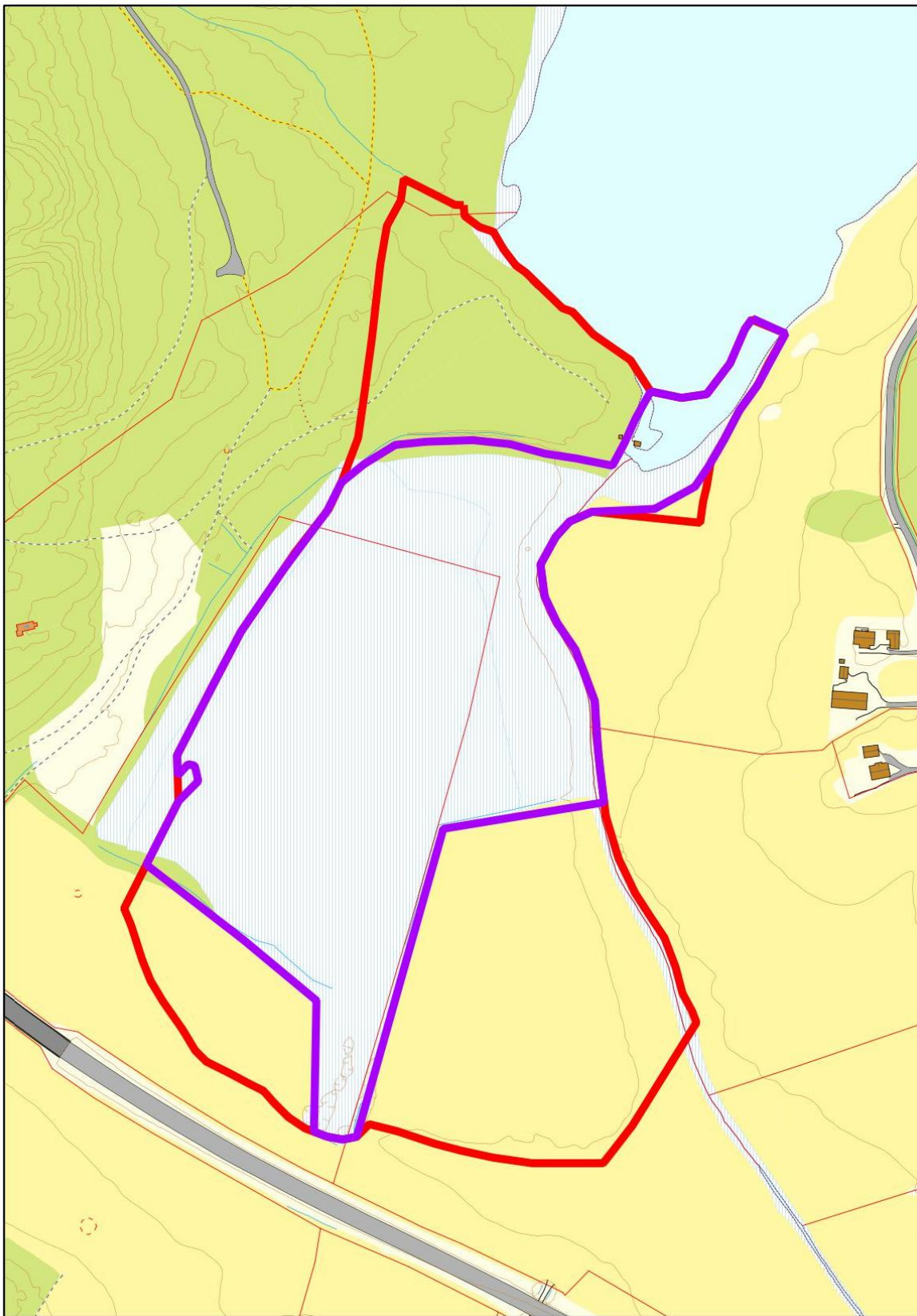
Kålås, J.A., Viken, Å., Henriksen, S. og Skjelseth, S. (red.). 2010. Norsk rødliste for arter 2010. Artsdatabanken, Norge.

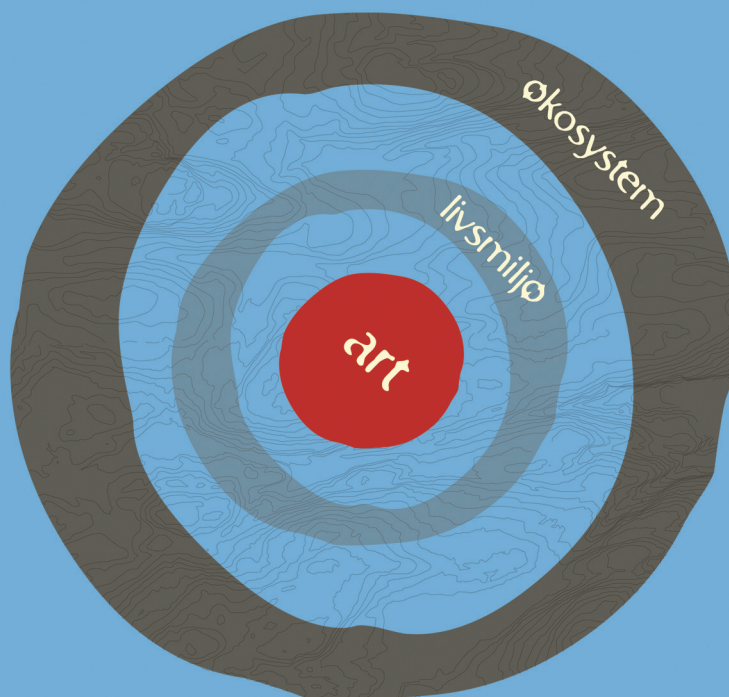
Laugsand, A 2011. Naturtypekartlegging i Stokke kommune 2010. BioFokus-rapport 2011-1.

Moen, A. og Øien, D.-I. 2010. Intakt lavlandsmyr i innlandet (A07). Faktaark i Naturfaglig evaluering av norske verneområder. Dekning av naturtyper og arter. Blindheim, T. et al. 2010. NINA Rapport 539, 312 pp

Vedlegg 1

Verneforslag (rød linje) med kjerneområde (lilla linje).

BioFokus er en ideell stiftelse som skal tilrettelegge informasjon om biologisk mangfold for beslutningstakere, samt formidle kunnskap innen fagfeltet bevaringsbiologi. BioFokus ønsker å bidra til en kunnskapsbasert forvaltning av norsk natur.

En kunnskapsbasert forvaltning forutsetter god dokumentasjon av de arealene som skal forvaltes. BioFokus legger derfor stor vekt på feltarbeid for å sikre oppdaterte og relevante data om botanikk, zoologi, økologi, samt avgrensning og verdisetting av områder.

Høy kompetanse er en forutsetning for å kunne registrere og presentere biologisk mangfold-data på en god måte. BioFokus sine medarbeidere er derfor godt skolert innenfor en rekke artsgrupper og har en bred økologisk forståelse for de ulike naturtypene som de arbeider med, det være seg skog, kulturlandskap eller ferskvann. Digitale verktøy som databaser, GIS og bilde-behandling er viktige redskaper i vårt arbeid for å anskueliggjøre naturverdier på en best mulig måte.

Stiftelsen utgir en digital rapportserie som heter BioFokus-rapport, <http://biolitt.biofokus.no/rapporter/Litteratur.htm>